

Warszawa, 9 stycznia 2006 r.

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

LECH CZAPLA

*Panie i Panowie
Posłowie na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej*

Z upoważnienia Marszałka Sejmu przekazuję uzupełniającą odpowiedź Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Krzysztofa Jurgieła odnoszącą się do pytań zadanych przez posłów w trakcie dyskusji nad informacją bieżącą w sprawie *konsekwencji dla polskich rolników zaakceptowanej przez Unię Europejską reformy rynku cukru*, przedstawioną na 4. posiedzeniu Sejmu w dniu 8 grudnia 2005 r.

Lech Czapl

Warszawa, 2006.01.06

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Krzysztof Jurgiel

ORR-c-070/1/40 106

Pan

Marek Jurek

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W nawiązaniu do pisma z dnia 21 grudnia 2005 r. znak: DPS-44063-28(2)/05 uprzejmie przekazuję odpowiedzi na pytania zadane podczas czwartego posiedzenia Sejmu RP w dniu 8 grudnia br. , w ramach pkt 5 porządku dziennego : *Informacja bieżąca*, dotyczące reformy rynku cukru.

Głównymi powodami zmian wspólnej organizacji rynku cukru (*pytanie Pana Posła Kazimierza Plocke*) była konieczność dotrzymania zobowiązań wobec uzgodnień ze Światową Organizacją ds. Handlu (WTO) odnośnie ilości i wartości subsydiowanego eksportu, jak również szukanie oszczędności budżetowych. Obecny kształt reformy rynku jest m.in. konsekwencją przegranego Panelu na forum WTO.

Dotychczasowa polityka na unijnym rynku cukru stwarzała wiele korzyści dla podmiotów działających na tym rynku, m.in. zapewniała stabilne dostawy towaru o wysokiej jakości i wysoką dochodowość produkcji. Poza tym, wiele krajów trzecich korzystało z preferencyjnego dostępu do unijnego rynku. Jednakże w ostatnim czasie polityka ta była coraz bardziej krytykowana. Podstawowy zarzut to produkcja nadmiernych ilości cukru przy niekonkurencyjnych cenach. Nadmierne ilości cukru kierowane na światowy rynek, według krytyków unijnego systemu, destabilizowały handel światowy tym towarem i były przeszkodą rozwoju przemysłu cukrowniczego w krajach rozwijających się. Także w samej Unii, wysoka cena gwarantowana producentom cukru była krytykowana z punktu widzenia wysokich kosztów dla konsumenta i przemysłu przetwórczego.

W tej sytuacji, niekorzystny dla Wspólnoty wynik Panelu na forum WTO był jednym z podstawowych czynników decydującym o konieczności zmian na europejskim rynku cukru. Według strony skarżącej (Brazylia, Australia, Tajlandia) cukier C powinien być wliczany do limitów eksportu subsydiowanego, ponieważ jego sprzedaż na rynku światowym poniżej kosztów produkcji jest możliwa tylko dzięki wysokim cenom gwarantowanym na unijnym rynku, co można uznać również za formę subsydiów. Dodatkowo strona skarżąca stwierdzała, że cukier importowany z AKP i Indii, a następnie rafinowany i re-eksportowany z dopłatami, powinien być także wliczony do eksportu subsydiowanego. Orzeczenie Organu Odwoławczego WTO podtrzymało ww. zarzuty i tym samym sprawa produkcji cukru C i subsydiów eksportowych, obok wysokiej ceny cukru na unijnym rynku i konieczności dotrzymania umów międzynarodowych, w tym o preferencyjnym dostępie do unijnego rynku, stały się podstawowymi przesłankami do zmian w organizacji wspólnotowego rynku cukru.

Za główne cele reformy uznano :

- osiągnięcie zrównoważonej, długoterminowej perspektywy funkcjonowania sektora cukru w UE,
- utrzymanie konkurencyjności sektora cukru w UE,
- uwzględnienie zobowiązań międzynarodowych UE,
- zmianę zasad udzielania wsparcia dla plantatorów buraków cukrowych w wyniku reformy Wspólnej Polityki Rolnej.

Kwestia zastąpienia ceny interwencyjnej ceną referencyjną (*pytanie pana Posła Kazimierza Plocke*) wynikała z propozycji Komisji Europejskiej odejścia od systemu interwencji na rynku cukru. Polska od początku była za utrzymaniem mechanizmu interwencji i ceny interwencyjnej. W wyniku negocjacji postanowiono utrzymać system interwencji w ograniczonym zakresie tj. w sezonach 2006/2007 -2009/2010 przy cenie interwencyjnej w wysokości 80% ceny referencyjnej i ograniczeniu ilościowym 600 tys. ton cukru rocznie.

Oдноśnie skutków wprowadzenia reformy rynku cukru (*pytanie Posłów: Kazimierza Plocke, Mieczysława Kasprzaka, Wojciecha Pomajdy, Marii Teresy Nowak, Grzegorza Dolniaka, Jakuba Rutnickiego, Jana Wyrowińskiego oraz Jerzego Maksymiuka*) oraz rekompensat z tytułu korzystania z funduszu restrukturyzacji (*pytanie Panów Posłów Andrzeja Leppera oraz Marka Kawy*) uprzejmie informuję, że reforma rynku cukru, wraz z uwzględnieniem kompromisu politycznego z dnia 24 listopada 2005 r. wprowadza szereg nowych elementów do dotychczasowej organizacji rynku cukru we Wspólnocie, które stworzą nową rzeczywistość funkcjonowania gospodarstw rolnych, w których uprawiane są buraki

cukrowe.

Najważniejszą zmianą jest stopniowa redukcja minimalnej ceny skupu buraków ze średniej w UE dla buraków A i B szacowanej w wysokości 43,63 euro/t do 32,90 euro/t w sezonie 2006/2007 (dla jednej połączonej kwoty) oraz 29,80 euro/t w sezonie 2007/2008, 27,80 euro/t w sezonie 2008/2009 i 26,30 euro/t od sezonu 2009/2010.

Podczas posiedzenia Rady Ministrów UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa proponowałem i przedłożyłem na piśmie postulat Polski dotyczący rozłożenia w czasie redukcji ceny i złagodzenia stopnia redukcji. Uznaję, że mój postulat został częściowo uwzględniony w propozycji kompromisowej.

Utrata dochodów rolników, wynikająca z obniżenia ceny buraka cukrowego będzie rekompensowana w wysokości 64,2% w formie płatności bezpośrednich (*pytanie Pani Posel Danuty Hojarskiej*). Poziom bezpośredniego wsparcia polskich plantatorów buraków cukrowych w sezonie 2006/07 wyniesie 99 mln euro, a w kolejnych sezonach 159 mln euro. Kwestią wymagającą decyzji na poziomie krajowym pozostaje system przydzielania płatności: czy rekompensaty zostaną włączone do obecnej koperty krajowej czy utworzony zostanie oddzielny sektor (*pytanie Pana Posła Waldemara Starosty*) Od decyzji tej zależeć będzie wysokość stawek, jakie otrzymają producenci buraka cukrowego.

Symulacja dochodowości produkcji buraków cukrowych w okresie reformy, przeprowadzona przez IERiGŻ, wskazuje na pogorszenie się opłacalności produkcji w porównaniu do sezonu 2004/05. W sezonie 2009/10 dochód rolniczy brutto z uwzględnieniem dopłat bezpośrednich z uprawy buraków cukrowych może być ok. 8% niższy. Równocześnie w porównaniu do sezonu 2003/04, tj. do sezonu poprzedzającego akcesję do UE, uprawa buraków wciąż będzie opłacalna dla rolników. Dochód rolniczy brutto jak i netto z hektara uprawy w sezonie 2009/10 będzie ponad dwukrotnie wyższy niż przed integracją. Uprawa buraków pozostanie najbardziej opłacalnym kierunkiem produkcji roślinnej naszego rolnictwa, gdyż dochód rolniczy netto plantatorów z jednostki powierzchni będzie kilkakrotnie wyższy niż w produkcji zbóż i rzepaku, czy też nawet ziemniaków.

W wyniku obniżenia cen, cena cukru dla konsumentów powinna również ulec obniżeniu. Podobnie powinny obniżyć się ceny towarów przetworzonych zawierających cukier.

Największym zagrożeniem dla kontynuowania produkcji cukru w Polsce, a tym samym uprawy buraków cukrowych jest wysoka wartość jednostkowa pomocy restrukturyzacyjnej, ustalona dla sezonów 2006/07 i 2007/08 w wysokości 730 euro/t, w

następnym sezonie obniżona do 625 euro/t i do 520 euro/tonę w sezonie 2009/2010. Wysoki poziom pomocy restrukturyzacyjnej stanowi zachętę i niezwykle silną motywację do rezygnacji z produkcji cukru.

Podstawowym celem utworzenia funduszu restrukturyzacji (*pytanie Pana Posła Janusza Kołodzieja*) było ograniczenie produkcji cukru na terytorium Unii Europejskiej.

Dla złagodzenia możliwych niekorzystnych skutków funduszu restrukturyzacji dla plantatorów buraka cukrowego posłużą postulowane przez Polskę, a następnie uwzględnione:

- odstąpienie od możliwości obniżenia przez producenta cukru ceny buraków cukrowych o 10%,

- zarezerwowanie dla plantatorów buraków cukrowych odpowiedniej kwoty z funduszu restrukturyzacyjnego i zwiększenie roli Państwa Członkowskiego w procesie rezygnacji z kwot i zaprzestania produkcji. Zapis w kompromisie politycznym stanowi, że dla plantatorów buraka cukrowego i dostawców maszyn należy zarezerwować co najmniej 10% z pomocy restrukturyzacyjnej oraz, że Państwo Członkowskie może zwiększyć tę kwotę stosownie do konkretnej sytuacji, po konsultacji z zainteresowanymi stronami, o ile podział finansowy planu restrukturyzacji na wszystkie jego składniki pozostanie zrównoważony w ramach projektu opartego na zdrowych podstawach ekonomicznych.

Program restrukturyzacji będzie realizowany zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady ustanawiającego tymczasowe schematy restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego we Wspólnocie Europejskiej oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1258/1999 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (*pytanie Pana Posła Józefa Piotra Klima*). Przepisy ww. rozporządzenia będą obowiązywać z chwilą przyjęcia go przez Radę UE.

Odpowiadają na pytanie *Panów Posłów Wojciecha Pomajdy i Waldemara Szadny* odnośnie zgłoszonych przeze mnie postulatów, uprzejmie informuję, że w swoim stanowisku strona Polska wniosowała aby:

- ograniczenie produkcji cukru w UE rozpocząć od eliminacji kwot B. Chcieliśmy, aby był to zasadniczy sposób ograniczania produkcji cukru a fundusz restrukturyzacyjny miał uzupełniającą funkcję. Chcieliśmy, aby w przypadku zachowania obecnej roli funduszu restrukturyzacji, ewentualna obligatoryjna redukcja kwot w 2010 była zróżnicowana i rozpoczęła się od redukcji kwoty B,
- składki na fundusz restrukturyzacyjny były tym wyższe, im wyższy jest udział kwoty B w całkowitej kwocie cukru i aby składki te były pomniejszone w przypadku podmiotów ponoszących wydatki związane z modernizacją i restrukturyzacją,

- nie powiększać produkcji kwotowej przez rozdział 1,1 miliona ton cukru,
- zrezygnować z dodatkowej opłaty produkcyjnej w wysokości 12 EUR od tony cukru w związku z wysokimi opłatami na fundusz restrukturyzacji.

Niestety te nasze oczekiwania nie zostały uwzględnione. Z pozostałych postulatów uwzględnione zostały te, które dotyczyły:

- utrzymania mechanizmu interwencji, przynajmniej w okresie wdrażania reformy,
- ograniczenia redukcji cen cukru,
- uszczegółowienia zasad funkcjonowania funduszu restrukturyzacji,
- zwiększenia kontroli nad importem cukru,
- odejścia od opcjonalnej redukcji cen minimalnej ceny skupu buraka cukrowego o 10% poniżej ceny minimalnej,
- przeznaczenia części pomocy restrukturyzacyjnej na rekompensaty dla plantatorów (10% lub więcej),
- umożliwienia przyznania płatności bezpośrednich tylko plantatorom buraka cukrowego (a nie poprzez jednolitą płatność bezpośrednią),
- wprowadzenia opłat na fundusz restrukturyzacyjny w przypadku producentów izoglukozy.

Jednak sposób, w jaki uwzględniono niektóre ww. postulaty nie gwarantuje m.in.:

- skuteczności mechanizmu interwencji (cena interwencyjna na poziomie 80% ceny referencyjnej i ograniczenie ilości zakupów interwencyjnych do 600 tys. ton rocznie),
- dostatecznej kontroli nad importem cukru na rynek UE,
- właściwej rekompensaty dla plantatorów i pracowników cukrowni, które byłyby zamykane w ramach funduszu restrukturyzacji,
- dostatecznej kontroli państwa członkowskiego nad procesem wygaszania produkcji w ramach funduszu restrukturyzacji.

Odnosnie możliwości stworzenia większościowej koalicji (*pytanie Panów Posłów Jana Wyrowińskiego i Grzegorza Skwierczyńskiego*) uprzejmie informuję, że na posiedzeniu Rady Ministrów UE do spraw Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 25 października 2005 r. grupa jedenastu państw: Hiszpania, Grecja, Włochy, Irlandia, Litwa, Łotwa, Węgry, Portugalia, Finlandia, Słowenia i Polska przekazały Pani Komisarz M. Fischer Boel list prezentujący wspólne stanowisko w sprawie reformy, w którym przedstawiły swoje postulaty nie uwzględnione w propozycji Komisji. Głosy 11 państw w przypadku głosowania, pozwalały

uzyskać mniejszość blokującą przyjęcie reformy w proponowanym kształcie. W dniu 22 listopada 2005 r. uczestniczyłem w spotkaniu przedstawicieli 11 państw, które miało na celu wypracowanie wspólnego stanowiska odnośnie reformy. Ustalono, że ww. państwa w negocjacjach nie odstąpią od następujących postulatów:

- wysokość rekompensat dla plantatorów buraków cukrowych musi być większa niż 60%,
- redukcja ceny referencyjnej nie może być wyższa niż 30%.

Jednak w końcowej fazie negocjacji podczas posiedzenia RM UE przeciwko reformie głosowała tylko Polska i Grecja (*pytanie Pana Posła Stanisława Steca*).

Przyjęty kompromis polityczny znajdzie swe odzwierciedlenie w przepisach rozporządzeń, które zostaną opublikowane w I kwartale br. i obowiązywać będą we wszystkich państwach członkowskich UE (*pytanie Pana Posła Józefa Piotra Klimy*).

W odpowiedzi na *pytanie Pana Posła Jana Wyrowińskiego* podtrzymuję swoje stanowisko odnośnie płatności w sektorze cukru przedstawione na Radzie Ministrów UE do spraw Rolnictwa i Rybołówstwa. w dniu 22 - 24 listopada 2005 r., w którym podkreślałem, że rekompensaty z tytułu wdrożenia reformy rynku cukru powinny być przekazane jedynie plantatorom buraków cukrowych.

Ponadto uprzejmie informuję, że zaproponowane obecnie przez Komisję przepisy dotyczące rynku cukru nie przewidują uregulowań dotyczących cukru używanego do dokarmiania pszczoł (*pytanie Pana Posła Wiesława Wody*). Natomiast kwestia przeznaczenia cukrowni Rejowiec dla Polskiego Związku Pszczelarskiego, wymaga porozumienia zainteresowanych stron, czyli Krajowej Spółki Cukrowej S.A. w skład której wchodzi cukrownia Rejowiec oraz Polskiego Związku Pszczelarskiego.

Przepisy projektu rozporządzenia dotyczącego wspólnej organizacji rynku cukru regulują kwestie dotyczące cukru przemysłowego (*pytanie Pana Posła Bronisława Dutka*). Zgodnie z tymi przepisami Komisja przygotowuje listę produktów, które mogą być produkowane z udziałem cukru przemysłowego.

Odnosząc się do *pytania Pana Posła Stanisława Steca* co do szans zablokowania reformy przez Parlament Europejski uprzejmie informuję, że Parlament Europejski w przypadku reformy rynku cukru wydaje wyłącznie opinię, która ma być przedstawiona Radzie UE w dniu 17 stycznia 2006 r. Opinia ta może być uwzględniona przez Radę lub nie. Ponadto pragnę podkreślić, że ściśle współpracujemy z posłami Parlamentu Europejskiego. Zaopiniowaliśmy ponad 500 poprawek wniesionych przez posłów Parlamentu Europejskiego

do propozycji reformy rynku cukru, przedstawiając propozycje zawarte w stanowisku Rządu. Ostateczne głosowanie nad reformą rynku cukru odbędzie się po otrzymaniu opinii Parlamentu UE, prawdopodobnie w lutym 2006 roku.

Odpowiadając na pytanie *Pana Posła Wojciecha Mojzesowicza*, co do przewidywanych działań oraz *pytania Pana Posła Kazimierza Płocke* co do przygotowania Poski do wdrożenia proponowanych rozwiązań uprzejmie informuję, że dokonujemy wnikliwej i kompleksowej analizy wpływu reformy rynku cukru na sektor cukrowniczy w Polsce, która będzie pomocna w podjęciu odpowiednich działań, pozwalających na utrzymanie jak największej produkcji cukru i uprawy buraka cukrowego w naszym kraju i ograniczenie strat w dochodowości tej uprawy. Będziemy podejmować wszelkie możliwe działania na jakie pozwoli prawo krajowe i wspólnotowe, które złagodzą skutki tej reformy. Ze szczególną odpowiedzialnością i rzetelnością będziemy analizować wnioski o pomoc restrukturyzacyjną, monitorować i weryfikować plany restrukturyzacji oraz kontrolować ich realizację, w konsultacji z zainteresowanymi stronami.

Oдноśnie działań restrukturyzacyjnych w Krajowej Spółce Cukrowej S.A. (*pytanie Pana Posła Romana Czepe*) uprzejmie informuję, że według Zarządu Spółki restrukturyzacja KSC S.A. przebiega zgodnie z Planem Restrukturyzacji Krajowej Spółki Cukrowej S.A. na lata 2003 – 2005. Plan ten został przyjęty przez Zarząd KSC S.A. w dniu 3 lutego 2004 r. oraz pozytywnie zaopiniowany przez Radę Nadzorczą w dniu 11 lutego 2004 r.

Zdaniem KSC S.A., niezbędne są konsekwentne działania w zakresie koncentracji produkcji i rekonstrukcji technologicznej oraz organizacyjnej cukrowni. Tempo tego procesu będzie zależało w głównej mierze od środków finansowych, które Spółka musi wygospodarować na realizację programu restrukturyzacji i modernizacji cukrowni.

Zarząd Krajowej Spółki Cukrowej S.A. od samego początku istnienia Spółki za cel główny przyjął restrukturyzację 27 cukrowni, aby stworzyć prężny i silny koncern produkcyjny, zdolny sprostać coraz trudniejszym z gospodarczego punktu widzenia warunkom jakie stwarza polityka Wspólnoty Europejskiej wobec branży cukrowniczej. Koncentracja produkcji drogą wyłączenia z produkcji niektórych cukrowni i przenoszenie kwot do innych jest najważniejszą ekonomicznie koniecznością dla KSC S.A. Spółka zakłada 3 etapowy proces restrukturyzacji; w pierwszym etapie, do roku 2004 z 27 cukrowni pracujących w KSC S.A. wyłączono z produkcji łącznie 7 cukrowni, w drugim tj. w roku 2005 - dwie cukrownie, docelowo zaś produkcja cukru prowadzona będzie w 8-10 zakładach produkcyjnych.

Według Związku Producentów Cukru (w skład którego wchodzi wszyscy producenci cukru, w tym koncerny zagraniczne, które zainwestowały w Polsce) żaden z tych koncernów nie posiada cukrowni ani nie produkuje cukru w krajach Ameryki Południowej (*pytania Panów Posłów Jana Łącznego i Janusza Maksymiuka*).

Odnosząc się do pytania *Pana Posła Jana Łącznego* dotyczącego produkcji izoglukozy w krajach dawnej „15” informuję, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady nr 1260/2001 z dnia 19 czerwca 2001 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru krajom tym przyznano następujące ilości izoglukozy (w tonach suchej masy).

Region	Podstawowa ilość A dla izoglukozy	Podstawowa ilość B dla izoglukozy
Niemcy	28 643,3	6 745,5
Grecja	10 435	2 457,5
Hiszpania	74 619,6	7 959,4
Francja	15 747,1	4 098,6
Włochy	16 432,1	3 869,8
Holandia	7 364,6	1 734,5
Portugalia	8 027	1 890,3
Finlandia	10 792	1 079,7
Belgia i Luksemburg	56 150,6	15 441,0
W. Brytania	21 502	5 735,3

Łączna kwota A+B izoglukozy dla państw UE przed rozszerzeniem wynosiła 300 724,2 tony.

Przedstawiając powyższe, uprzejmie informuję, że na pozostałe pytania Pań i Panów Posłów odpowiedzi udzieliłem podczas posiedzenia Sejmu RP w dniu 8 grudnia 2005 r.

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Krzysztof Jurgiel